

Vijest

News

Poslijediplomski tečaj "Sportska kardiologija"

Postgraduate course "Sports cardiology"

Hrvoje Vražić

*Klinička bolnica Dubrava, Zagreb, Hrvatska
Dubrava Clinical Hospital, Zagreb, Croatia*

U Grand hotelu "Bonavia" u Rijeci je od 9. do 11. listopada 2009. godine održan poslijediplomski tečaj "Sportska kardiologija" u organizaciji Hrvatskog društva sportske medicine Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatskog kardiološkog društva i Zavoda za bolesti srca i krvnih žila Klinike za unutarnje bolesti Kliničke bolnice Dubrava, Zagreb.

Na tečaju, koji je bio međunarodnog karaktera, sudjevalo je preko 70 sudionika (Hrvatska, Italija, Slovenija i Bosna i Hercegovina).

U Organizacijskom odboru bili su prof. dr. sc. Stjepan Heimer (predsjednik), prof. dr. sc. Mijo Bergovec (dopredsjednik) te tajnici Marija Rakovac, dr. med. i Hrvoje Vražić, dr. med.

Prvog dana, na otvorenju tečaja, prisutne su pozdravili organizatori te se odmah nastavilo sa stručnim programom. Prof. Gombacci iz Trsta (Italija) prikazao je u svom izlaganju važnost sportske kardiologije u svakodnevnoj kli-

The postgraduate course "Sports Cardiology" organized by the Croatian Society of the Sports Medicine of the Croatian Medical Association, Croatian Cardiac Society and Institute for Cardiovascular Diseases of the Clinic for Internal Diseases of the Dubrava Clinical Hospital, Zagreb was held from 9th to 11th October 2009 in the Grand Hotel "Bonavia" in Rijeka.

There were over 70 participants from Croatia, Italy, Slovenia and Bosnia and Herzegovina who took part in this international course.

Prof. Stjepan Heimer PhD (President), Prof. Mijo Bergovec, PhD (Vice-President), Secretary Dr Marija Rakovac, and Dr Hrvoje Vražić participated in the Organizational Board.

On the first day, on occasion of opening the course, the attendees were greeted by the organizers followed by the continuation of the professional program. Prof. Gombacci from Trieste (Italy) gave a speech on importance of the

ničkoj praksi, nakon čega je prof. Vuori iz Tampere (Finska) prikazao finsko iskustvo u prevenciji kardiovaskularnih bolesti ponajviše govoreći o projektu Sjeverne Karelije i rezultatima tog projekta. Prof. Biffi iz Rima (Italija) govorio je o liječenju ventrikulskih aritmija kod sportaša. Zadnje izlaganje prvog dana održao je prof. Heimer prikazavši i objasnivši sportsko srce.

Drugi dan započeo je sa izlaganjem prof. Jureše koja je govorila o tjelesnoj aktivnosti djece i adolescenata kao pravom trenutku za početak prevencije kardiovaskularnih bolesti. Dr. Golubić prikazala je epidemiološke aspekte glavnih kardiovaskularnih rizika u sportu, nakon čega je prof. Bergovec prikazao usporedbu trenutno važećih smjernica u Europi i SAD za preventivne preglede sportaša, s posebnim naglaskom na praksu u Europi i SAD-u u natjecateljskom i rekreativnom sportu. Dr. Belošević govorila je o kardiovaskularnim rizicima u sportu, nakon čega je dr. Vražić prikazao mogućnosti i stvarnost u Hrvatskoj vezano uz preventivne kardiovaskularne preglede sportaša. Doc. Peršić prikazao je suvremene dijagnostičko-vizualizacijske mogućnosti kardiovaskularne dijagnostičke obrade, a zatim je dr. Vražić prikazao različita patološka stanja koja se mogu otkriti preventivnim pregledima kod sportaša, uz EKG nalaze, promjene ritma i provođenja. Prof. Bergovec je u nastavku govorio o kardiološkom pristupu prilikom provođenja testa opterećenja, a prof. Delise iz Conegliana (Italija) prikazao je problem i klinički pristup kanalopatijama u sportskoj kardiologiji. Radni dio tečaja drugog dana završen je izlaganjem prof. Šmalcelja o srčanim greškama, nasljednim sindromima i mogućnostima bavljenja sportom u tim slučajevima.

Zadnji dan tečaja započeo je izlaganjem doc. Jelakovića koji je govorio o normalnom arterijskom tlaku i arterijskoj hipertenziji kod sportaša, nakon čega je prim. mr. sc. Jembrek-Gostović izložila prezentaciju o koronarnim bolesnicima i tjelesnoj aktivnosti. Tečaj je završen izlaganjem dr. Čajavca iz Celja (Slovenija) u kojem je prikazao praktična iskustva i preporuke o suradnji sportskog liječnika i sportskog kardiologa prilikom donošenja odluke o sposobnosti.

Nakon svakog izlaganja održana je rasprava kroz nekoliko pitanja, katkada vrlo žustra, međutim rezultat je bio taj da su se svi sudionici upoznali s pravim problemima iz područja sportske kardiologije u Hrvatskoj, te su imali priliku razmijeniti vlastita iskustva.

Radovi prikazani na ovom poslijediplomskom tečaju bit će naknadno objavljeni u tiskanom obliku, a sljedeći skup predviđen je u 2010. godini.

Received: 9th Nov 2009

E-mail: vrazic@gmail.com

sports cardiology in daily clinical practice, followed by Prof. Vuori from Tampere (Finland) who spoke about the Finish experience in prevention of cardiovascular diseases focusing on the North Karelia project and the results of this project. Prof. Biffi from Rome (Italy) spoke about the treatment of ventricular arrhythmia in sportsmen. Prof. Heimer gave the last speech on the first date presenting and explaining a sportsman's heart.

The second day started with a speech by Prof. Jureša who spoke about physical activities in children and adolescents as the right moment for starting prevention of cardiovascular diseases. Dr. Golubić presented some epidemiologic aspects of the main cardiovascular risks in sports followed by Prof. Bergovec who presented a comparison of currently applicable guidelines in Europe and the USA for preventive examinations of sportsmen, placing an emphasis on the practice in Europe and the USA in competitive and recreational sports. Dr. Belošević spoke about cardiovascular risks in sports followed by Dr. Vražić who presented a possibility and reality in Croatia regarding the preventive cardiovascular examinations of sportsmen. Ass. Prof. Peršić, presented modern diagnostic and visualization possibilities of cardiovascular diagnostic examination, followed by Dr. Vražić who showed different pathological conditions that may be detected in sportsmen by preventive examinations, along with ECG findings, changes to rhythm and conducting thereof. Prof. Bergovec continued to speak about cardiac approach while conducting the treadmill stress test, and Prof. Delise from Conegliano (Italy) presented a problem and clinical approach to channelopathies in sports cardiology. The working part of the second course was finished by speech by of Prof. Šmalcelj on heart defects, hereditary syndromes and possibilities of doing sports in such conditions.

The last day of the course started by a speech of Ass. Prof. Jelaković, who spoke about normal blood pressure and hypertension in sportsmen, followed by a speech of Prim. Jembrek-Gostović on coronary patients and physical activity. The course finished by a speech of Dr. Čajavac from Celje (Slovenia) when he presented some practical experience and recommendations of cooperation between a sports physician and sports cardiologist at the time of making a decision on capacity.

All the speeches were followed by discussion and several questions whereas some of them were very energetic; however, the discussion resulted in information provided to all participants on problems in the area of sports cardiology when the participants had an opportunity to exchange their own experience.

The papers presented in this postgraduate course will be subsequently published in printed form and the next meeting is forecasted in the year 2010.

Nakladnik i izdavač / Editing and publishing company: **Hrvatsko kardiološko društvo / Croatian Cardiac Society** • Adresa / Address: **Kišpatićeva 12, 10000 Zagreb, Croatia** • Telefon / Phone: +385-1-2388-888 • Za nakladnika / For publisher: **Davor Miličić** • Glavni urednik / Editor-in-Chief: **Mario Ivanuša** • Urednički odbor / Editorial Board: **Zdravko Babić, Željko Baričević, Antun Car, Maja Čikeš, Viktor Čulić, Duška Glavaš, Irena Ivanac, Mario Ivanuša, Goran Krstajić, Jana Ljubas, Željko Madžar, Goran Miličević, Viktor Peršić, Deiti Prvulović, Robert Stejner, Vedran Velagić i Hrvoje Vražić** • Savjet / Advisory Board: **Mijo Bergovec, Bojan Jelaković, Žarko Mavrić, Davor Miličić, Jure Mirat, Vjeran Nikolić-Heitzler, Dubravko Petrač, Stojan Polić, Željko Reiner i Luka Zaputović** • E-mail: kardio@kardio.hr • URL: <http://www.kardio.hr> • Priprema i tisak / Editing prepared by: **ČVOR d.o.o.**, Matice hrvatske 24, Bjelovar, Croatia, Phone: +385-43-244-050, www.cvor.hr • Prijevod / Translated by **Studium d.o.o.** Phone: +385-1-3475-720 or +385-1-400-20-60 www.studium-jezici.hr or www.sudski-tumaci.com • Naklada / Print run: 1100 copies • **ISSN: 1846-0836** (tiskano izdanje / printed edition) • **ISSN: 1846-3231** (mrežno izdanje / online edition) • **UDK/UDC 616.12(051)=164.42=111**.

Kardio list je indeksiran/uključen u Katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, programu HINARI i bibliografskoj podatkovnoj bazi *EMCare*/ Kardio list is indexed/listed in National and University Library Catalogue (Zagreb, Croatia), HINARI programme, and bibliographic database *EMCare*. Članci su kategorizirani prema "Uputama za uredništva časopisa" koji su dostupni na portalu Hrcak / The articles are categorized according to "Instructions for journal editorial boards" available at the Hrcak web site: <http://hrcak.srce.hr/admin/upute.doc>